

Udskriftsdato: 21. december 2025

2012/1 BTL 133 (Gældende)

**Betænkning over Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om
fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte
(Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodelænkeafsoning, SU i
skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v.)**

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte

(Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodlænkeafsoning, SU i skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v.)

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 6 ændringsforslag til lovforslaget. Venstres og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 4. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2, 3, 5 og 6.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 31. januar 2013 og var til 1. behandling den 7. februar 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 21. december 2012 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 124. Den 30. januar 2013 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 60 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse. Ministeren har besvaret spørgsmål nr. 1-57. Spørgsmål nr. 58-60 forventes besvaret inden 2. behandling.

10 af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af V og DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (V og DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Venstres og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget er ikke med i aftalen om kriminalforsorgens økonomi 2013-2016, som dette lovforslag udmønter. V og DF finder, at der er en række fornuftige elementer i lovforslaget, som V og DF støtter: At man giver øget mulighed for, at fængselsfunktionærer og -betjente kan visitere besøgende, så man undgår indsmugling af mobiltelefoner og stoffer, at man ophæver 30-dagesreglen for prøveløsladelse, og at man afklarer lovgivningen, så flugt fra afsoning i fodlænke kriminaliseres. Men lovforslaget medfører efter V og DF's vurdering en række lempelser, f.eks. på prøveløsladelsesområdet, som vi ikke kan støtte.

Generelt sænker man med lovforslaget på en række områder de krav, som man fra samfundets side på vegne af ofrene for f.eks. alvorlig kriminalitet stiller til de personer, som afsoner i fængslerne. Dette

gør sig gældende for lovforslagets ændringer af fodlænkeordningen. V og DF er fortalere for fodlænkeordningen og ønsker også at udvide den, men finder det vigtigt at skelne mellem, hvem der får lov til at afsone i fodlænke og under hvilke vilkår. V og DF er uforstående over for den præcisering, lovforslaget medfører, der de facto giver lov til at indtage en mindre mængde alkohol, mens man afsoner i fodlænke. I dag er det sådan, at der er klare og præcise regler og nultolerance. Nu lægger justitsministeren op til, at indtagelse af alkohol ikke automatisk medfører en afbrydelse af afsoningsforholdet, og endda at gentagne tilfælde ikke medfører afbrydelse. Dette sender et helt forkert signal til fodlænkeafsonere, særlig kombineret med lovforslagets udvidelse af, hvem der kan afsone i fodlænke, hvor kriminelle, der afsoner mere alvorlige forbrydelser, ifølge lovforslaget kan få lov til at afsone i fodlænke. V og DF henviser til svar på spørgsmål nr. 35, 37, 39 og 50, der er optrykt som bilag til betænkningen. V og DF er derudover uforstående over for, at denne præcisering lovteknisk foretages i lovforslagets bemærkninger og ikke i selve lovteksten. Det nærmer sig efter V og DF's opfattelse lovsjusk. Der henvises til svar på spørgsmål nr. 1, 2 og 3, der endvidere er optrykt som bilag til betænkningen.

V og DF er meget skeptiske over for lovforslagets ændringer af noget for noget-ordningen. Det er en ordning, som den borgerlig-liberale regering med støtte fra DF indførte, og grundfilosofien er, at hvis man yder noget ekstra, kan man blive prøveløsladt på et lidt tidligere tidspunkt. Med lovforslaget sænkes kravene til den kriminelle betydeligt, ved at det nu siges, at man ikke behøver at have gjort en ekstraordinær indsats ved at uddanne sig, nu kan man opfylde dette krav ved blot at opfylde den generelle beskæftigelsesforpligtelse, som alle afsonere har. V og DF frygter, at dette sker for at afhjælpe kapacitetsproblemer i kriminalforsorgen, mere end det handler om at skabe et system, der sikrer resocialisering.

V og DF er også meget skeptiske over for lovforslagets ændringer af afsoningsforløbet for livstids- og langstidsfanger. V og DF har igennem de sidste mange år begrænset prøveløsladelsesmulighederne for livstids- og langstidsfanger, ikke mindst af hensyn til ofrene og retsfølelsen. Lovforslaget øger mulighederne for udstationering for disse grupper, hvilket V og DF ikke kan støtte. Der henvises til svar på spørgsmål nr. 40, 41, og 44, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Samlet set indeholder lovforslaget en række elementer, som V og DF kan støtte, men en større mængde lempelser, som vi er imod, og derfor kan V og DF ikke støtte lovforslaget.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et mindretal (V og DF):

1) Nr. 2 udgår.

[Forslaget om, at arbejde skal kunne kvalificere til tidlig prøveløsladelse, udgår]

Af justitsministeren, tiltrådt af udvalget:

2) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 40 a, stk. 7, ændres »§ 38, stk. 4« til: »§ 38, stk. 3«.

[Redaktionel ændring]

Til § 2

3) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 78 b, stk. 1, nr. 2, indsættes efter »kontrol,«: »og«.«
[Redaktionel ændring]

Af et *mindretal* (V og DF):

4) Efter nr. 12 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 78 e, stk. 2, 1. pkt., ændres »kan endvidere tilbagekaldes« til: »skal endvidere tilbagekaldes, medmindre særlige forhold taler imod«.«
[Fastholdelse af den nuværende lave tolerance over for vilkårsovertrædelser]

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 4

5) I stk. 3 ændres henvisningen »§ 2, nr. 5-12« til: »§ 2, nr. 5, 01 og 6-12«.
[Konsekvensændring]

Til § 5

6) Henvisningen »§ 1, nr. 1 og 2« ændres til: »§ 1, nr. 1, 2 og 01«.
[Konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Forslagsstillerne er generelt tilhængere af § 40 a i straffeloven, i populær tale noget for noget-ordningen, der blev indført i 2004, men ønsker ikke at lempe ordningen på den af justitsministeren foreslåede måde, hvor det sker ved at stille færre og mere lempelige krav til de kriminelle, der kan komme i betragtning til ordningen. Grundideen bag noget for noget-ordningen er netop, at man skal yde en særlig indsats og vise vilje til resocialisering, så kan man som modydelse blive tidligt prøveløsladt. Med den af ministeren foreslåede lempelse af kravene til de dømte mindskes forskellen på den særlige indsats, den dømte skal yde for at blive prøveløsladt tidligt under § 40 a, og de almindelige krav, der fastsættes til afsoner. Dette illustreres af, at opfyldelse af den almindelige beskæftigelsesforpligtelse i ministerens udvidelsesforslag nu efter en konkret vurdering skal kunne kvalificere indsatte til tidlig prøveløsladelse. Derudover er forslagsstillerne bekymrede over, om udvidelsen af § 40 a vil føre til, at væsentlig flere dømte for alvorlig, personfarlig kriminalitet som drab, voldtægt og overgreb på børn vil kunne komme i betragtning til tidlig prøveløsladelse uden reelt at yde en særlig indsats.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en redaktionel konsekvens af forslaget om at ophæve straffelovens § 38, stk. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, idet forslaget medfører, at straffelovens § 38, stk. 4, fremover bliver § 38, stk. 3.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en redaktionel konsekvens af forslaget om at ophæve straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 3, jf. lovforslagets § 2, nr. 6.

Til nr. 4

Forslagsstillerne ønsker ikke at udvide den tolerance, der i dag er for indtagelse af alkohol og euforiserende stoffer, mens man afsoner i fodlænke i eget hjem. Det er efter forslagsstillernes opfattelse betænkeligt de facto at tillade fodlænkeafsonere at indtage en mindre mængde alkohol, mens de afsoner. Det at få lov til at afsoner i eget hjem er et privilegium, og derfor skal man ikke have flere rettigheder end i et almindeligt fængsel, hvor alkohol er bandlyst. Forslagsstillerne frygter, at man ved at hæve tolerancen sender et helt forkert signal til fodlænkeafsonere, der har begået alvorlige forbrydelser. Fodlænkeafsoning er en afsoningsform, som forslagsstillerne bakker helt og fuldt op om, men det er forslagsstillernes opfattelse, at ordningen netop er succesfuld i forhold til lavt recidiv fordi der er intensiv kontrol og der stilles klare krav til afsonerne.

Til nr. 5

Ændringsforslaget er en redaktionel konsekvens af ændringsforslaget om at indsætte et nyt nummer efter lovforslagets § 2, nr. 5, jf. ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 6

Ændringsforslaget er en redaktionel konsekvens af ændringsforslaget om at indsætte et nyt nummer efter lovforslagets § 1, nr. 2, jf. ændringsforslag nr. 2.

Jesper Petersen (S) Julie Skovsby (S) Mogens Jensen (S) Mette Reissmann (S) Ole Hækkerup (S)
Rasmus Prehn (S) Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV)
Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Mette Boye (SF) Pernille Skipper (EL) Frank Aaen (EL)
Henning Hyllested (EL) Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V) Preben Bang Henriksen (V)
Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V)
Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Dennis Flydtkjær (DF)
Pia Adelsteen (DF) Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfmd.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	45	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 133

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Ændringsforslag, fra justitsministeren
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	1. udkast til betænkning
6	2. udkast til betænkning
7	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 133

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om en redegørelse for, hvilke dele af lovforslaget bemærkningerne under 4.2.4 knytter sig til, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren kan bekræfte, at forhøjelsen af tolerancen alene foreslås i bemærkningerne til lovforslaget og ikke i selve lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor i lovforslaget man kan se, at »Forslaget indebærer, at tilbagekaldelse i sådanne tilfælde vil kunne undlades, også selv om vilkårsovertrædelsen ikke er helt enkeltstående og bagatelagtig.«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om en redegørelse for de rammer, der fremover vil være for vilkårsovertrædelse, samt for konsekvenserne af de ændrede rammer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan bekræfte, at det oprindeligt var forudsat med fodlænkeordningen, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser skulle være meget lav, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, med hvilken hjemmel ministeren vil ændre mulighederne for at forlade bopælen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om oversendelse af en opgørelse, der viser prøveløsladelser, siden noget for noget-ordningen blev indført i 2004, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om oversendelse af eksempler på, hvad ministeriet betegner som »meget alvorlige forbrydelser«, hvor der skal udvises »meget betydelig varsomhed« med at prøveløslade, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm., om en indsat, der afsoner størstedelen af sin dom i et arresthus, med lovændringen vil have mulighed for at blive prøveløsladt efter § 40 a, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om eksempler på, hvilke fritidsaktiviteter indsatte efter udgangsbekendtgørelsen kan få frigang til under bekendtgørelsens § 44 og § 45, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 11 Spm. om oversendelse af Kriminalforsorgens analyse af det fremtidige kapacitets- og sikkerhedsbehov, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvilke kriterier ministeren forestiller sig der skal ligge til grund for den i lovforslaget nævnte »konkrete vurdering«, der kan medføre, at »almindeligt arbejde« i fængslerne kan kvalificere en indsats til at blive prøveløsladt under den udvidede noget for noget-ordning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om Justitsministeriet på nogen måde har bedt om redigering af konkrete høringssvar til lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm., om recidivet for de 137 personer, der fra den 1. juli 2005 til den 30. juni 2006 blev prøveløsladt efter noget for noget-ordningen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om baggrunden for at afskaffe bestemmelsen om, at man for at få lov til at afsone i fodlænke ikke de sidste 2 år må være idømt en højere straf end bødestraf, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om, hvor mange fængselspladser Kriminalforsorgen vurderer, at afskaffelsen af karensperioden for fodlænkeafsonere vil frigøre, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren forventer, at ophævelsen af den 2-årige karensperiode for fodlænkeafsonere vil medføre, at det bliver normalt, at domsfældte, der er idømt anden straf end bødestraf, får lov at afsone i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvor mange potentielle fodlænkeafsonere der i dag ikke kan afsone i fodlænke, fordi de rammes af karensperiodereglerne for fodlænkeafsonere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om eksempler på, hvor tilsynsmyndighederne med lovforslagets ændringer om fodlænkeafsoning kan undlade at pålægge krav om deltagelse i programvirksomhed, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om eksempler på, at Kriminalforsorgen, som det fremgår af lovforslaget, har brugt »mange ressourcer« på at hjælpe dømte med at finde egnet beskæftigelse, som kan kvalificere til afsoning i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om, hvilke kriterier der vil være gældende for at benytte den i lovforslaget foreslåede dispensationsbestemmelse i forbindelse med beskæftigelseskravet ved afsoning i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om en redegørelse for, hvilke ændringer af bekendtgørelsen om udståelse af straf på bopælen lovforslaget vil medføre, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om en redegørelse for, hvilke konkrete ændringer af bekendtgørelser lovforslaget medfører, og hvornår ministeren forventer at disse nye bekendtgørelser vil træde i kraft, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 24 Spm., om Justitsministeriet har kendskab til forskning eller undersøgelser, der viser, at øget adgang til at forlade bopælen ved afsoning i fodlænke medfører lavere recidiv, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvad de andre nordiske lande har af erfaringer med afsoning i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om oversendelse af anonymiserede eksempler på aktivitetsskemaer for afsonere i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om baggrunden for, at ministeren med lovforslaget foreslår at fordoble »fritiden« (mulighed for at forlade bopælen) for afsonere i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om oversendelse af en udtømmende liste over, hvilke aktiviteter fodlænkeafsonere kan få tilladelse til at forlade bopælen for at deltage i, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om en redegørelse for, hvilke ændringer der er sket af udgangsbekendtgørelsen siden folketingsvalget i 2011, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm., om en redegørelse for anvendelsen af udstationering i kriminalforsorgen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvad udgiften til at afsone i fodlænke i Danmark er, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, i hvilke tilfælde ministeren finder, at retshåndhævelsesforbeholdet, som indføres med lovforslaget for afsonere i fodlænke, kan tænkes at blive anvendt i praksis, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm., om indførelsen af retshåndhævelsesforbeholdet i forhold til fodlænkeafsonere skal forstås sådan, at der er personer, der under de nuværende regler ikke burde have fået tilladelse til afsoning i fodlænke, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvordan Kriminalforsorgen fører tilsyn, herunder fysisk tilsyn, med fodlænkeafsonerne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, i hvilket omfang indtagelse af alkohol m.v. tolereres i forhold til fodlænkeafsonere i andre nordiske lande, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om fremsendelse af en oversigt over, i hvilket omfang og hvorfor fodlænkeafsonere får afbrudt deres afsoningsforløb, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvorfor ministeren mener, at tolerancen over for indtagelse af alkohol skal være betydelig større for fodlænkeafsonere end for afsonere i almindelig fængselsafsoning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm., om ministeren vil være positivt indstillet over for, at lovændringerne om at skærpe reglerne for fangefulgt og reglerne om, at det gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at de besøgende lader sig

- undersøge, skilles ud fra lovforslaget, således at lovforslaget deles, til
justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om baggrunden for, at ministeren med lovforslaget de facto vil
lempe nultolerancen for indtagelse af alkohol for fodlænkeafsonere, til
justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvornår en langtidsdømt med en dom på henholdsvis 3
år og 12 år tidligst ifølge lovforslaget vil kunne blive bevilget udslus-
ning/udstationering i afsoningsforløbet, til justitsministeren, og mini-
sterens svar herpå
- 41 Spm. om eksempler på, hvilke langtidsdømte der med lovforslaget kan
blive prøveløsladt med vilkår om fodlænke, til justitsministeren, og
ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvorfor retshåndhævelsessensyn eller hensynet til retsfølel-
sen ikke vægtes i vurderingen, af om f.eks. en dømt voldtægtsforbryder
skal prøveløslades/udstationeres i fodlænke tidligere end normalt, til
justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm., om det vil være muligt for en drabsdømt på baggrund af lov-
forslaget at blive prøveløsladt/udstationeret med vilkår om fodlænke
tidligere end normalt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm., om lovforslagets ændringer kan påvirke afsoningsforløbet for
livstidsfanger, og i givet fald hvordan, til justitsministeren, og ministe-
rens svar herpå
- 45 Spm. om, hvor mange fængselspladser der forventes frigivet som føl-
ge af lovforslagets udvidelse af fodlænkeordningen til at omfatte ud-
slusningsafsoning i fodlænke for langtidsdømte, til justitsministeren,
og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om, hvilke muligheder fodlænkeafsonere i andre nordiske lande
har for at få tilladelse til at forlade bopælen under afsoning til andet
end arbejde og uddannelse, til justitsministeren, og ministerens svar
herpå
- 47 Spm., om det er korrekt, at den i aftalen om kriminalforsorgens
økonomi for 2013-2016 omtalte udvidede juleudgangsordning reelt
allerede var iværksat, da aftalen blev indgået, sådan som det fremgår
af Rigspolitiets høringssvar, til justitsministeren, og ministerens svar
herpå
- 48 Spm., om ministeren med lovforslaget indfører en praksis i forhold til
reglerne om visitation for besøgende, til justitsministeren, og ministe-
rens svar herpå
- 49 Spm., om lovforslaget kan medføre, at personer dømt for forbrydelser
imod kønssædeligheden bliver tidligere prøveløsladt, til justitsministe-
ren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm., om der ved indførslen af fodlænkeordningen var overvejelser
om at forøge tolerancen i forhold til vilkårsovertrædelse, til justitsmi-
nisteren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om, hvor mange af de 137 dømte fra den 1. juli 2005 til den
30. juni 2006, der er løsladt efter noget for noget-ordningen, der siden

- deres prøveløsladelse er blevet registreret for at have begået nogen form for kriminalitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvor mange der er prøveløsladt efter § 40 a, noget for noget-ordningen, som har deltaget i eller er dømt for bande- eller rockerrelateret kriminalitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om voldtægtsdømte, der er blevet prøveløsladt efter 40 a, på trods af at der efter § 40 a-ordningen skal udvises »meget betydelig varsomhed« med at prøveløslade ved meget alvorlige forbrydelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm., om den forhøjede tolerance over for vilkårsovertrædelser, der f.eks. kommer til at gælde over for indtagelse af alkohol under afsoning, også kommer til at gælde indtagelse af euforiserende stoffer såsom hash og hård narko, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, hvad den faktiske tolerance er i Danmark efter den nuværende lovgivning, altså f.eks. om der er tale om en promille på 0,0, 0,20 eller 0,5, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm., om ministeren vil bekræfte, at det som følge af lovforslaget vil være muligt alt andet lige eksempelvis for en drabsdømt at blive udstationeret tidligere end i dag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm., om en udvidelse af § 40 a reelt stiller bandemedlemmer, der samarbejder med politiet, dårligere i forhold til noget for noget-ordningen, da de ofte af hensyn til deres egen sikkerhed afsoner i arresthuse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om, at ministeren bedes udtage 10 stikprøvesager ud af de 137 sager og redegøre for, hvorvidt der i disse 10 sager er begået ny kriminalitet siden løsladelsen i 2005-2006, til justitsministeren
- 59 Spm., om ministeren kan bekræfte, at hverken Kriminalforsorgen eller Justitsministeriet er i besiddelse af oplysninger om recidiv, hvis man bevæger sig ud over den 2-årsperiode, recidiv traditionelt opgøres for i Danmark, til justitsministeren
- 60 Spm., om ministeren mener, at det lave recidiv på 9,5 pct., der er nævnt i bemærkningerne til L 133, er repræsentativt, til justitsministeren

10 af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra Venstre og Dansk Folkeparti.

Spørgsmål 1:

Vil ministeren redegøre for, hvilke dele af lovforslaget bemærkningerne under 4.2.4 knytter sig til?

Svar:

En tilladelse til afsoning i fodlænke kan tilbagekaldes efter reglerne i straffuldbyrdslovens § 78 e.

Som det fremgår af pkt. 4.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er det i dag en forudsætning bag fodlænkeordningen, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser er meget lav. Denne forudsætning fremgår af forarbejderne til fodlænkeordningen.

Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover efter et konkret skøn skal kunne anlægges en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser, jf. pkt. 4.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Der er ikke med lovforslaget foreslået indholdsmæssige ændringer i lovteksten i straffuldbyrdslovens § 78 e, og forudsætningen om en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser knytter sig til de foreslåede justeringer af fodlænkeordningen i det hele taget, jf. lovforslagets § 2, nr. 5-12.

Spørgsmål 2:

Af 4.2.4 i bemærkningerne til L 133 fremgår det, at: »Den foreslåede forhøjelse af tolerancen vil i givet fald nødvendiggøre en justering af pkt. 48, litra 5, i vejledningen om strafudståelse på bopælen.« Kan ministeren bekræfte, at forhøjelsen af tolerancen alene foreslås i bemærkningerne til lovforslaget og ikke i selve lovforslaget?

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Spørgsmål 3:

Af 4.2.4. i bemærkningerne til L 133 fremgår det, at: »Forslaget indebærer, at tilbagekaldelse i sådanne tilfælde vil kunne undlades, også selv om vilkårsovertrædelserne ikke er helt enkeltstående og bagatelagtige.« Vil ministeren redegøre for, hvor i lovforslaget man kan se, at forslaget indebærer dette?

Svar:

Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Spørgsmål 35:

Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang indtagelse m.v. af alkohol tolereres i forhold til fodlænkeafsonere i andre nordiske lande?

Svar:

Det kan oplyses, at der både efter de norske og svenske regler om fodlænkeafsoning er forbud mod at indtage alkohol og narkotika under afsoningen.

Justitsministeriet er ikke bekendt med de finske regler på området.

Spørgsmål 37:

Vil ministeren oplyse, hvorfor ministeren mener, at tolerancen overfor indtagelse af alkohol skal være betydelig større for fodlænkeafsonere end afsonere i almindelig fængselsafsoning?

Svar:

Der kan henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 39 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Spørgsmål 39:

Hvad er baggrunden for, at ministeren med lovforslaget de-facto vil lempe nultolerancen for indtagelse af alkohol for fodlænkeafsonere og samtidig tillade, at de nye mere lempelige regler kan brydes ikke blot en gang, men »gentagende gange«, uden at afsoneren får afbrudt sit afsoningsforløb?

Svar:

Det er en forudsætning bag fodlænkeordningen, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser er meget lav.

Bl.a. skal tilladelsen som altovervejende hovedregel tilbagekaldes, hvis den dømte overtræder vilkåret om ikke at indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Er den dømtes overtrædelse enkeltstående og helt bagatelagtig, eller foreligger der i øvrigt særlige omstændigheder, kan tilbagekaldelse af den meddelte tilladelse til strafudståelse på bopælen dog undlades.

Det forudsættes med lovforslaget, at der efter et konkret skøn skal kunne anlægges en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor det konstateres, at den dømte har overtrådt afsoningsvilkårene ved at indtage en mindre mængde alkohol.

Formålet med forslaget er således at give mulighed for i sådanne tilfælde at undlade at tilbagekalde tilladelsen til fodlænkeafsoningen, hvis afsoningsforløbet i øvrigt vurderes som velfungerende, eller hvis tilbagekaldelsen konkret må anses for et uproportionalt indgreb sammenholdt med vilkårsovertrædelsen. Det vil være en forudsætning, at hensynet til det resocialiserende eller behandlingsmæssige arbejde med den dømte taler afgørende imod tilbagekaldelse.

Forslaget indebærer, at tilbagekaldelse i sådanne tilfælde vil kunne undlades, også selv om vilkårsovertrædelsen ikke er helt enkeltstående og bagatelagtig. I stedet vil der som alternativ reaktion være mulighed for at indskærpe vilkårene for fodlænkeafsoning og reglerne om tilbagekaldelse, ligesom der vil være mulighed for at fastsætte yderligere vilkår for afsoningen i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 78 c, stk. 2.

Spørgsmål 40:

Med lovforslaget forrykkes tidspunktet for mulig afsoning på egen bopæl til at være tidligere end i dag. Vil ministeren oplyse, hvornår en langtidsdømt med henholdsvis en dom på 3 år og 12 år tidligst ifølge lovforslaget vil kunne blive bevilget udslusning/udstationering i afsoningsforløbet, samt redegøre for reglerne i dag?

Svar:

Det fremgår af § 51 i den gældende bekendtgørelse nr. 289 af 26. marts 2012 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen), at udstationering normalt skal ske i den sidste del af opholdstiden og kan gives i indtil 4 uger eller, når særlige omstændigheder taler derfor, i indtil 3 måneder. Er den indsatte ikke fyldt 21 år ved indsættelsen, kan der gives udstationering af længere varighed, når ganske særlige forhold tager derfor.

Hvis institutionen skønner, at der er behov for udstationering ud over 3 måneders varighed, forelægges spørgsmålet for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Institutionen kan dog tillade indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i 5 måneder eller derover, udstationering i op til 4 måneder med henblik på deltagelse i et udslusningsprogram, f.eks. kursus i kognitiv færdighedstræning, jf. udgangsbekendtgørelsens § 51, stk. 2.

Direktoratet for Kriminalforsorgen kan i konkrete sager tillade udgang, herunder udstationering, i videre omfang, hvis særlige omstændigheder taler derfor, jf. § 10 i udgangsbekendtgørelsen.

En indsat, der afsoner en dom på 3 år, vil kunne blive udstationeret i overensstemmelse med ovenstående regler.

En indsat med en dom på 8 år eller derover (langtidsdømte) kan efter praksis som hovedregel få tilladelse til udstationering i op til ca. 6 måneder før det forventede løsladelsestidspunkt.

Langtidsdømte, der undtagelsesvist er anbragt i åbent fængsel, inden udgang til at besøge bestemte nærstående personer er påbegyndt, vil dog efter praksis som hovedregel kunne udstationeres i 1 ½ - 2 år før forventet løsladelse.

Det bemærkes, at der ikke efter de nugældende regler er mulighed for udslusning til egen bopæl i fodlænke.

Lovforslaget indebærer, at en indsat i særlige tilfælde kan få tilladelse til at tage ophold på sin bopæl i fodlænke i den sidste del af afsoningen. Det forudsættes med forslaget, at udgang til ophold på bopælen i givet fald skal ske i form af udstationering, og at sådan udstationering til fodlænkeafsoning på egen bopæl kan finde sted i et tidsrum af maksimalt 6 måneder op til løsladelsestidspunktet. Endvidere indebærer lovforslaget, at udstationering fremover vil kunne ske på et tidligere tidspunkt end i dag.

Af lovforslaget fremgår, at det forudsættes, at det i en række tilfælde vil være mest hensigtsmæssigt, at den indsatte har gennemført et udstationeringsforløb på eksempelvis en af kriminalforsorgens pensioner, inden der kan ske udstationering til eget hjem i fodlænke.

Lovforslaget lægger derudover op til øget mulighed for udstationering af misbrugsbehandlede. Det forudsættes således med lovforslaget, at indsatte i åbne fængsler, som har gennemgået behandling mod misbrug på en behandlingsafdeling i et fængsel, fremover kan få tilladelse til udstationering til en pension eller til egnet behandlingshjem i op til 1 år.

Hvis lovforslaget vedtages, vil der ved udarbejdelsen af de administrative regler skulle tages stilling til de nærmere tidsmæssige frister for udstationering inden for de ovenfor nævnte rammer, som lovforslaget udstikker. Der skal således tages stilling til, hvornår henholdsvis direkte udslusning til eget hjem i fodlænke og udslusning til en pension m.v., der går forud for en udstationering til eget hjem i fodlænke, tidligst kan begyndes for indsatte, der afsoner korte og lange domme.

Spørgsmål 41:

Vil ministeren give konkrete eksempler på, hvilke langtidsdømte der med lovforslaget kan blive prøveløsladt med vilkår om fodlænke?

Svar:

Som nævnt i den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 40 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget indebærer lovforslaget, at en indsat i særlige tilfælde kan få tilladelse til at tage ophold på sin bopæl i fodlænke i den sidste del af afsoningen. Det forudsættes med forslaget, at udgang til ophold på bopælen i givet fald skal ske i form af udstationering, og at sådan udstationering til fodlænkeafsoning på egen bopæl kan finde sted i et tidsrum af maksimalt 6 måneder op til løsladelsestidspunktet.

Det forudsættes endvidere med lovforslaget, at udstationering til egen bopæl i fodlænke alene vil kunne ske i sådanne særlige tilfælde, hvor den indsatte familieforhold, afsoningsforløb eller hensynet til den pågældendes resocialisering taler for det.

Lovforslaget lægger ikke op til, at en indsat kan blive prøveløsladt med vilkår om fodlænke.

Spørgsmål 44:

Vil ministeren oplyse, om lovforslagets ændringer kan påvirke afsoningsforløbet for livstidsfanger og i givet fald hvordan?

Svar:

Det fremgår af straffelovens § 41, at livstidsdømte kan løslades på prøve, når 12 år af straffen er udstået.

Herudover har Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst, at livstidsdømte typisk gennemgår et længe-revarende udslusningsforløb, før de løslades. En livstidsdømt vil således almindeligvis gennem flere år skulle have tilladelse til udgang fra et fængsel, før der sker udslusning til eksempelvis en pension under kriminalforsorgen med henblik på senere prøveløsladelse. Sagerne er imidlertid af så speciel og individuel karakter, at der ikke kan opstilles nærmere tidsmæssige betingelser for, hvornår udslusning kan påbegyndes.

Eksempelvis ses både, at livstidsdømte efter udslusning til en pension prøveløslades til egen bolig, og at livstidsdømte fra enten en pension eller et fængsel udstationeres til egen bolig, før prøveløsladelse finder sted. Ligeledes er der både eksempler på livstidsdømte, der er prøveløsladt efter ca. 14 års fængsel, og livstidsdømte, der efter ca. 25 års afsoning ikke er påbegyndt en udslusning endnu.

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 40 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget for så vidt angår de muligheder for udslusning i fodlænke, som lovforslaget indebærer.

Spørgsmål 50:

Vil ministeren i forlængelse af sin besvarelse af spørgsmål 5 oplyse, om der ved indførslen af fodlænke-ordningen, der fik sin oprindelige udformning i forbindelse med lov nr. 367 af 24. maj 2005, var overvejelser om at forøge tolerancen i forhold til vilkårsovertrædelse? Hvis der ikke var sådanne overvejelser, hvad var da den faglige såvel som politiske begrundelse for at sætte en meget lav tolerance over for vilkårsovertrædelse?

Svar:

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 367 af 24. maj 2005, at det med ordningen er forudsat, at tolerancen over for vilkårsovertrædelser er meget lav. Det er således anført, at det afhænger af et konkret skøn, om der er sket en vilkårsovertrædelse, der skal medføre tilbagekaldelse af tilladelsen til at afsone på bopælen med fodlænke. Det er dog videre anført, at overtrædelse af vilkåret om ikke at indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, som altovervejende hovedregel skal medføre tilbagekaldelse.

Siden fodlænkeordningen blev indført i 2005, har erfaringerne vist, at der forekommer tilfælde, hvor navnlig hensynet til det resocialiserende eller behandlingsmæssige arbejde med den dømte taler imod tilbagekaldelse af tilladelsen, selvom vilkårsovertrædelsen ikke kan anses for helt bagatelagtig. Tilsvarende forekommer der tilfælde, hvor konsekvenserne af tilbagekaldelsen må anses for at være et uproportionalt indgreb sammenholdt med vilkårsovertrædelsen.

Det er på baggrund af disse erfaringer, at det med det foreliggende lovforslag er forudsat, at der fremover efter et konkret skøn skal kunne anlægges en vis, forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser, jf. pkt. 4.2.4 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Disse erfaringer havde man af gode grunde ikke gjort sig, da fodlænkeordningen blev indført i 2005.